

پاکسازی سد معبرها در شهر

امیرحسین رهبر عضو هیأت علمی دانشگاه بوعلی سینا:

شهید رئیسی الگویی

تمام عیار برای مدیران کشور

حسین صادقیان فعال فرهنگی و از اساتید دانشگاه:

عدالت‌پیشگی ویژگی بارز

شخصیتی شهید رئیسی

در مراسم روز فرهنگ همدان در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

ترجمه استانبولی کتاب حاج جلال رونمایی شد

چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴

۱۶ ذی‌القعدة ۱۴۴۶ • ۱۴ می ۲۰۲۵

شماره ۵۸۹۰ • سال سی و ششم

روزنامه قیمت ندارد • بهاء چاپ: ۳۵۰۰۰ تومان

اولین روزنامه همدان مرکز هم‌ارزش های تمدنی ایران

www.hegmataneh-news.ir

هگمتانه

افزایش بیماری‌های تنفسی

در همدان

دورخیز بهار برای صنعت واگن‌سازی

رازهای ناگفته طب در همدان؛

از مکتب سده تا بیمارستان آمریکایی‌ها

دستگیری شرور قمه‌کش بازار سرگذر

پروژه‌هایی که آینده را رقم می‌زنند

احداث مخازن زیرزمینی آب
گامی مهم جهت توسعه پایدار در مصرف آب

پروژه توسعه پارک و فضای سبز در همدان

پارک فرا منطقه ای ولایت ۱۰۰ هکتار	پارک جنگلی اکباتان ۳۲۰ هکتار	پارک آبی پردیسان ۱ هکتار
دریاچه مصنوعی	مسیر پیاده‌روی	باشگاه بدنسازی
پیست دوچرخه‌سواری	فضای بازی کودکان	سوئیت اقامتی
زمین‌های ورزشی	نصب نمادهای تاریخی	سالن اجتماعات

شهید رئیسی خادم حرم ایران

ساماندهی یارانه نان و جلوگیری از قاچاق آرد

آگهی مزایده اجاره واحدهای اداری

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان همدان

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان همدان در نظر دارد تعدادی از واحدهای اداری خود واقع در ساختمان نظام مهندسی ساختمان همدان و برج پاستور را به مدت یکسال بصورت استیجاری از طریق مزایده و عقد قرارداد به اشخاص متقاضی واگذار نماید.

متقاضیان می‌توانند از تاریخ نشر آگهی به مدت ۱۰ روز از ساعت ۰۶:۰۰ الی ۱۳:۰۰ جهت اطلاع از شرایط و دریافت اسناد مزایده به سازمان نظام مهندسی ساختمان استان همدان به نشانی: **همدان، سی متری عمار، جنب معاونت شهرسازی، طبقه ششم، واحد امور مالی** مراجعه نمایند.

- آخرین مهلت تحویل پاکات، پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۴/۰۳/۰۶ می‌باشد.

روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان همدان

چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ • شماره ۵۸۹۰

خط آزاد
• به دلیل تداوم خشک‌سالی و کاهش شدید منابع آبی، کشت شلتوک برنج در حوضه‌های کرخه، دز، کارون، مارون، جراحی و زهره ممنوع شده است. این ممنوعیت در قیمت برنج اثر سوء خواهد داشت.

● افزایش محسوس قیمت‌ها در حوزه کتاب کودک هم ناشران و هم مصرف‌کنندگان را با چالش‌های جدی مواجه کرده است، آمارها از افزایش ۵۶۷درصدی این حوزه در ۵ سال گذشته خبر می‌دهند.

● در مقایسه با کشورهای منطقه، ایران بالاترین مصرف سرانه انرژی خانگی را به ثبت رسانده. بر پایه آمارهای منتشرشده در ترازنامه انرژی کشور و اطلاعات پایگاه داده آژانس بین‌المللی انرژی، مصرف سرانه انرژی در بخش خانگی ایران در سطح کشورهایی مانند فنلاند، کانادا، ایالات متحده، نروژ و لوکزامبورگ قرار دارد؛ کشورهایی با روستان‌های بسیار سرد و درآمد سرانه بالا.

● بر اساس داده‌های منتشرشده از سوی نهادهای قرآنی کشور، در ۱۰ سال اخیر تعداد نوجوانانی که موفق به حفظ حداقل پنج جزء قرآن شده‌اند، افزایش یافته است. همچنین، در آزمون‌های تخصصی ملی، میانگین سنی داوطلبان حافظ کل قرآن به کمتر از ۱۸ سال کاهش یافته است؛ آثاری که در دهه‌های گذشته بی‌سابقه بوده است.

● یک شرکت ایرانی با بهره‌گیری از فناوری نانو، دستگاه‌هایی برای حذف آرسنیک از آب آشامیدنی طراحی کرده است. این فناوری در بیش از ۲۰ روستا به کار گرفته شده و کیفیت آب را افزایش داده است. در حال حاضر این فناوری در مقیاس صنعتی و روستایی به‌ویژه در استان‌هایی مانند کرمان به‌طور گسترده پیاپی‌ها شده است. انتظار می رود همدان نیز برای افزایش کیفیت آب از این دست فناوری‌ها بهره ببرد.

● رویکرد همدان در ایجاد خانه‌های بوم گردی در روستاها ضعیف بوده و گاه با تضعیف فرهنگ و اصالت روستاها تیشه به ریشه می‌کشد. حفظ محیط زیست و تقویت زده است. این در حالی است که روستای پالنگان در اجلاس بریکس به‌عنوان الگوی گردشگری پایدار و به عنوان نمونه‌ای برجسته از تلاش ایران برای هم‌افزایی میان توسعه گردشگری، حفظ محیط زیست و تقویت فرهنگ بومی معرفی شده است. اینکه نامی از روستاهای همدان در اجلاس بریکس برده نشده شاهدهی برای این مدعاست که هیچ یک از روستاهای استان دارای مشخصه‌های سه گانه ذکر شده نبوده‌اند.

● سخنگوی وزارت آموزش‌وپرورش تغییر ساعت مدارس را مطالبه والدین شاغل دانست.

● مدارس غیرانتفاعی لاکچری با افتخار از «آزمایشگاه‌های مجهز فیزیک، شیمی و زیست‌شناسی» می‌گویند. کارگاه ریاتیک دارند، برخی حتی تلسکوپ‌های نجومی حرفه‌ای. اما در کنار این‌ها مانور رسانه‌ای، مشخص نیست چه بخشی از شهریه سنگین دانش‌آموزان به این امکانات تعلق می‌گیرد. مهم‌تر اینکه آیا این هزینه‌ها و امکانات، در جای درست خود هزینه می‌شوند یا صرفاً تربینی هستند! همچنان که تکلیف تربیت ایرانی اسلامی در این مدارس روشن نیست.

● از ابتدای فعالیت بازار فرآورده‌های هیدروکربوری بورس انرژی ایران تا پایان سال ۱۴۰۳ بیش از ۶۴ میلیون تن انواع فرآورده‌های نفتی در این بازار مورد داد و ستد قرار گرفته و مجموع ارزش ریالی بیش از ۸٫۳۵۲ میلیارد ریال را رقم زده است.

● سردار عبدالرضا عابد، فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیا(ص) تأکید کرد: ما جایی وارد می‌شویم که دیگران عقب می‌کشند، پروژه‌هایی مانند فشارافزایی گاز پارس جنوبی، توسعه بخش‌های مراخل نفتی، یا خطوط آب‌رسانی به مناطق محروم، همگی جزء پروژه‌هایی هستند که خطرپذیری بالا دارند، منابع سنگینی می‌طلبند و گاهی حتی از منظر فنی پیچیدگی بی‌سابقه دارند؛ اما ما عقب نمی‌کشیم.

● سازمان استاندارد اعلام کرد: استفاده از فرآورده‌های شیرینی (لبیات) سنتی مانند شیر، پنیر، کره، ماست پرچرب، خامه و کشک به دلیل امکان اختلاط با چربی گیاهی توصیه نمی‌شود. در مقابل، فرآورده‌های لبنی که در کارخانه‌های معتبر و دارای نشان استاندارد تولید می‌شوند، زیر نظر مدیرکنترل کیفیت (مستقر در واحد تولیدی) و سازمان ملی استاندارد ایران پایش می‌شوند.

فرماندار همدان:

کاهش نارضایتی‌ها با واگذاری مدیریت قطع برق به استانداران

هگمتانه، گروه خبر همدان: فرماندار همدان گفت: واگذاری مدیریت قطع برق به استانداران اقدامی کارشناسی و موجب کاهش نارضایتی شهروندان است.

به گزارش هگمتانه، مسلم مخفی با اشاره به ناترازی برق اظهار

پروژه‌هایی که آینده را رقم می‌زنند

احداث مخازن زیرزمینی آب گامی مهم جهت توسعه پایدار در مصرف آب

هگمتانه، گروه خبر*: یکی از اتفاقاتی که در طی سال‌های گذشته در شهرداری منطقه یک همدان به شکل گسترده ای قوت گرفته است، احداث مخازن زیرزمینی آب است که این اتفاق باعث مصرف هرچه کمتر آب در پارک‌های شهر می‌شود و همچنین به رشد مناسب‌تر فضای سبز منطقه کمک شایانی می‌کند.

هشدار افزایش غلظت آلاینده‌ها در همدان

هگمتانه، گروه خبر همدان: کارشناس اداره کل هواشناسی همدان نسبت به افزایش غلظت آلاینده‌ها و ورزش شدید باد طی امروز هشدار داد. به گزارش هگمتانه، "محمدحسن باقری‌شکیب" روز سه شنبه اظهار کرد: باتوجه به آخرین خروجی الگوهای پیش یابی هواشناسی، طی امروز ورزش باد نسبتاً شدید همراه با غبار خواهد بود و از امروز افزایش غلظت آلودگی هوا بیشتر می‌شود.

وی بیان کرد: همچنین طی ساعاتی از امروز افزایش

غلظت آلودگی هوا باعث کاهش کیفی خواهد شد و این وضعیت تا پایان هفته جاری پایدار است. باقری شکیب اضافه کرد: پنجشنبه هفته جاری نیز علاوه بر افزایش باد شدید، در برخی ساعات احتمال رگبار و رعد و برق در برخی نقاط به ویژه غرب و شمال استان همدان پیش‌بینی می‌شود اما از روز جمعه هوا پایدار می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: از امروز تا روز شنبه بین ۲ تا چهار درجه کاهش دما پیش‌بینی می‌شود اما از

معضل صادرات همدان از گمرک دیگر استان‌ها

هگمتانه، گروه خبر همدان: نوسانات نرخ ارز، پیچیدگی‌های گمرکی و هزینه‌های سرسام‌آور حمل‌ونقل، مثلث شومی شده که صادرکنندگان همدانی را از ادامه فعالیت بازداشته است، بسیاری از تولیدکنندگان ترجیح می‌دهند محصولات خود را از گمرکات سایر استان‌ها صادر کنند. به گزارش هگمتانه، مدیرکل گمرک استان همدان در این باره گفت: در یک سال گذشته حدود ۵۶ میلیون دلار صادرات از استان همدان انجام شده که حدود ۱۰۹ هزار و ۹۲۵ تن است.

جواد محمدی در مورد کشورهای مورد معامله صادرات همدان نیز عنوان کرد: این کشورها شامل عراق، ترکیه، پاکستان، افغانستان و کویت است که حدود ۶۰ درصد از کالاهای صادراتی ما به کشور عراق صادر شده است.

محمدی همچنین بیان کرد: قرابه و بطری‌های شیشه‌ای حدود ۱۸ درصد از حجم صادراتی استان در یک سال گذشته را به خود اختصاص داده و بیشترین حجم کالای صادراتی همدان نیز در این بازه زمانی بوده است.

مدیرکل گمرک استان همدان افزود: انواع واژلین

کرد: اکثر واحدهای نانوایی به موتور برق مجهز شده‌اند و این اقدام باید برای سایر واحدها نیز انجام شود.

وی واگذاری مدیریت قطع برق در استان‌ها به استانداران را اقدامی کارشناسی دانست و افزود: استان همدان با پیشنهاد

به گزارش هگمتانه، در این خصوص مصاحبه ای را با مدیر منطقه یک ترتیب دادیم که با هم می‌خوانیم.

مرتضی حضرت‌زاده، مدیر منطقه یک شهرداری همدان از دستاوردهای ارزشمند این منطقه در حوزه شبکه سازی آبیاری و بهبود زیرساخت‌های جمع‌آوری و مدیریت آب‌های سطحی و زیرزمینی سخن گفت و تأکید کرد: این پروژه‌ها نقش مهمی در توسعه پایدار و کاهش مصرف آب دارند.

وی با اشاره به احداث بیش از ۹۰ مخزن پلی اتیلنی

زیرزمینی در نقاط مختلف منطقه، افزود: این مخازن با ظرفیت‌های مختلف سی تا شصت هزار لیتری و در فضاهای سبز مختلف مانند میدان امام خمینی(ره)، پارک ارم، پارک لاله، شهیدان دیاج، آرامگاه بوعلی سینا، بلوار شهید فهمیده، پارک میرسید علی و... ایجاد شده است تا آب‌های سطحی و زیرزمینی که در گذشته به

یکشنبه آینده روند افزایش دمای تابستانه را در اقصی نقاط استان همدان خواهیم داشت. کارشناس هواشناسی همدان یادآور شد: روز دوشنبه پیشینه دما از اسفآباد، بهار و قهاوند یا ۳۰ درجه سانتیگراد و صبح دیروز دمای کمینه از فامنین و بهار یا ۱۰ درجه سانتیگراد گزارش شد. باقری شکیب افزود: دمای هوا در همدان طی ۲۴ ساعت دوشنبه بین ۲۸ و ۱۳ درجه سانتیگراد در نوسان بوده است.

حمایتی مناسب، مشکلات مالی و بانکی، و عدم تضمین در پرداخت‌های بین‌المللی، موجب می‌شود که صادرکنندگان نتوانند با آرازش خاطر به فعالیت‌های خود ادامه دهند، افزود: این مسائل باعث می‌شود که بسیاری از تولیدکنندگان و شرکت‌های صادراتی تصمیم به کاهش یا حتی متوقف کردن صادرات خود بگیرند و به دنبال بازارهای داخلی بگردند که به دلیل محدودیت‌های موجود، بازده کمتری دارند.

طالبی‌رحیق تأکید کرد: مجموع این مسائل باعث شده که صادرات بزرگ‌ترین شرکت‌های تولیدی همدان از مبادی گمرکی سایر استان‌ها انجام شود، که این اتفاق به یک معضل اساسی تبدیل شده است. به نقل از تسنیم، رحیم مرتضایی نایب‌رئیس اتاق بازرگانی همدان نیز در این خصوص گفت: استان همدان از منابع طبیعی، نیروی انسانی و زیرساخت‌های موردنیاز برای تولید برخوردار است، اما متأسفانه این منابع به جای آنکه به رشد اقتصادی و صادراتی استان کمک کند، به نفع استان‌های دیگر در حال بهره‌برداری است.

لزوم تدوین فرصت‌های سرمایه‌گذاری بومی‌سازی شده همدان

صنعتی و معدنی راکد و تعطیل، تصریح کرد: آمارها کافی نیستند؛ باید حکیم باشیم و بدانیم چرا یک واحد صنعتی خاموش شده است؟ تا نسبت به

احیا این واحدها تلاش کنیم.

حوزه کلدی صنعت، معدن و تجارت، بر این اصرار است که پیگیری جدی مسائل شهرستان‌ها تأکید کرد و گفت: نباید گزارش‌های اداری را پایان راه تلقی کنیم. شناخت دقیق و میدانی، آغاز راه‌کارسازی واقعی است.

مدیرکل صمت استان با اشاره به واحدهای

به دستور معاون دادستان همدان

پاک‌سازی سد معبرها در شهر

هگمتانه، گروه خبر همدان: طرح ویژه پاک‌سازی و برخورد با متخلفان در شهر به دستور معاون دادستان کلید خورد.

به گزارش هگمتانه، در ادامه اقدامات جدی برای صیانت از حقوق عامه و نظم شهر، طرحی با محوریت برخورد با متخلفان و سد معبر، در مناطق مختلف شهر به اجرا درآمد.

این عملیات با تأکید ویژه معاون دادستان و با

خاطرنشان کرد: با توجه به متفاوت بودن اقلیم استان‌ها و اولویت‌های آنان در مصارف کشاورزی، عمومی، صنعتی و... مدیریت مصرف و قطعی برق در استان‌ها مشکلات کمتری را برای شهروندان ایجاد خواهد کرد.	استاندار سال گذشته زمستان را با مدیریت استانی با کمترین مشکل و نارضایتی پشت سر گذاشت و اکنون این ایده در کل کشور اجرا شده است.
به نقل از کانال اطلاع‌رسانی فرمانداری همدان، فرماندار همدان	شبکه فاضلاب می پیوستند جمع آوری شود و جهت آبیاری فضای سبز پارک‌ها به کار گرفته شوند.

حدود ۷۰ درصد در حال انجام است و انتظار می‌رود تا پایان سال جاری به بهره‌برداری برسد.

حضرت‌زاده درباره پروژه احداث مخزن زیر زمینی پارک مردم گفت: یکی از پروژه‌های مهم و در حال پیشرفت در منطقه، ساخت مخزن زیرزمینی با ظرفیت هزار مترمکعب است که با اعتباری بالغ بر ۱۴۰ میلیارد ریال در دست احداث است که این پروژه با پیشرفتی

رودی و جمع آوری آب‌های سطحی را داشته باشد

ظاهر کرد: امیدواریم با افزایش گسترده این مخازن در شهر همدان استفاده بهینه از منابع آبی قوت گرفته و با همکاری تمامی شهروندان در مصرف بهینه آب بتوانیم تا حدود زیادی از مشکل کمبود آب که در سالیان اخیر در شهر همدان ایجاد شده است جلوگیری کنیم.

افزایش بیماری‌های تنفسی در همدان

وجود ندارد.

وی از شهروندان خواست که با افزایش سطح خودمراقبتی، از شیوع بیشتر بیماری‌ها جلوگیری کنند.

سخنگوی دانشگاه علوم پزشکی همدان خاطرنشان کرد: رعایت بهداشت فردی، شست‌وشوی مرتب دست‌ها با آب و صابون، استفاده از ماسک در اماکن عمومی و پرهیز از حضور در تجمعات می‌تواند نقش مؤثری در کنترل بیماری‌ها داشته باشد.

به گزارش ایسنا، هزاریان همچنین بر اهمیت مراقبت بیشتر در گروه‌های پرخطر مانند سالمندان، کودکان و زنان باردار تأکید کرد.

معاون اجرایی شهید رئیسی

سخنران مراسم سالگرد شهدای خدمت در همدان

جمهوری در دولت مردمی، به عنوان سخنران ویژه این مراسم، افزود: حاج مهدی سلحشور در این مراسم به مداحی خواهد پرداخت و احمد بابایی به عنوان شاعر و نجم‌الدین شریعتی به عنوان مجری در این برنامه حضور خواهند داشت.

دبیر ستاد مردمی پاسداشت شهدای خدمت همدان همچنین از برگزاری برنامه‌های مشابه در سایر شهرستان‌های استان با هماهنگی ائمه جمعه و فعالان فرهنگی خبر داد و گفت: «هماهنگی‌های لازم با امور مساجد استان صورت گرفته و در مساجد مختلف استان همدان در شام شهادت و همچنین روز شهادت شهدای خدمت، برنامه‌های ویژه‌ای توسط ستادهای مردمی برگزار خواهد شد.

وی افزود: ویژه‌نامه‌های مختلفی نیز در رسانه‌ها و روزنامه‌ها با شعار «شهدای خدمت مدافعان حرم ایران» به چاپ خواهد رسید.

به نقل از مهر، صلواتیان، محتواسازی در فضای مجازی، برپایی میز خدمت، اجرای برنامه دمامه‌نژ در حسینیه امام(ره) همدان، برپایی پنج موکب در شب و روز شهادت شهدا و نصب بنر در ادارات را از دیگر برنامه‌های گرامیداشت شهدای خدمت در استان همدان برشمرد و خاطرنشان کرد: این برنامه‌ها از ۲۵ اردیبهشت ماه آغاز و تا ۲۹ اردیبهشت ماه ادامه خواهد داشت.

هزینه ۵۹۱ میلیارد تومانی برای طرح‌های آب‌رسانی همدان

تکمیل طرح‌ها

۴هزار میلیارد تومان دیگر می‌خواهد

هستند، توضیح داد: آب، یکی از اساسی‌ترین نیازهای زندگی بشر است و نقش کلیدی در سلامت، امنیت غذایی، و توسعه اقتصادی ایفا می‌کند.

به نقل از ایسنا، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان گفت: دسترسی عادلانه به منابع طبیعی از جمله آب، یکی از اهداف کلیدی توسعه پایدار است. آب‌رسانی به نقاط مختلف، نقش مهمی در تحقق عدالت اجتماعی و کاهش شکاف بین مناطق مختلف دارد.

هگمتانه، گروه خبر همدان: مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان همدان گفت: در حال حاضر ۱۵۲ پروژه آب‌رسانی در استان فعال است و به‌طور میانگین این پروژه‌ها ۵۸ درصد پیشرفت دارند که تکمیل طرح‌ها ۴هزار میلیارد تومان دیگر نیاز دارد.

به گزارش هگمتانه، فرهاد بختیاری‌فر اظهار کرد: برای اجرای این پروژه‌ها ۵۹۱ میلیارد تومان هزینه شده است و برای تکمیل آن‌ها ۴هزار و ۳۳۸ میلیارد تومان دیگر مورد نیاز است.

بختیاری‌فر با بیان اینکه این پروژه‌ها شامل طرح‌های آب‌رسانی روستایی، شهری، محرومیت‌زدایی، استانی و ملی و آب‌رسانی به مسکن ملی‌ها، اصلاح و توسعه شبکه و خطوط انتقال شهری و روستایی است، تصریح کرد: در صورت تکمیل این پروژه‌ها ۲۲ هزار و ۵۵۳ نفر از آب سالم و پایدار بهره‌مند خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه پروژه‌های آب‌رسانی شرکت آب و فاضلاب همدان از اهمیت بسیاری برخوردار

اسرائیل صدا خفه‌کن است

یکی از فعالان رسانه در توتیتی با اشاره به شهادت حسن اصلیح نوشت: ما حسن اصلیح را از میان روایت‌هایی شناختیم که با جان و دل از غزه مخابره می‌کرد؛ هیچ رویدادی از نگاه تیزبین او دور نمی‌ماند، تا امروز صبح. تنها خبری که حسن فرصت روایت آن را نیافت، خبر خودش بود؛ او در پی حمله هوایی رژیم صهیونیستی به بیمارستان ناصر، جایی که برای درمان جراحات پیشین بستری بود، به شهادت رسید؛ آن‌چه از حسن می‌آموزیم، این است که در میانه طوفان، اصل نه ترس، بلکه استمرار و تعهد به روایت است. اسرائیل صدا خفه‌کن است؛ یا با موشک، یا با مکر و حيله.

از هواپیمایی که امیر قطر به ترامپ می‌دهد تعجب نکنید!

اخوان، مدیر مسؤول روزنامه جوان در توتیتی نوشت: از هواپیمایی‌که امیر قطر به ترامپ می‌دهد تعجب نکنید! محمدرضا شاه هم در انتخابات سال ۱۹۷۶ آمریکا، ۱۲۰ میلیون دلار به کمپین انتخاباتی فورد کمک کرد و البته او شکست خورد و پول ملت ایران به باد رفت. با صد رحمت به قطر که به رئیس جمهوری رشوه می‌دهد که ۳٫۵ سال دیگر در قدرت است.

چرا آمریکا در ایران کودتا کرد؟

یک فعال فضای مجازی در توتیتی نوشت: چرا آمریکا در ایران کودتا کرد؟ ریچارد نیکسون: چون ایران نفت زیادی داشت و مهمترین کشور خلیج فارس بود. زمانی که من رئیس‌جمهور بودم ایران، برخلاف سایر کشورهای خلیج فارس، به اسرائیل نفت می‌فروخت. اگر سازمان سیا مصدق را از حکومت بیرون نینداخته بود ایران هم به اسرائیل نفت نمی‌فروخت.

جوان متخصص، تهدید نیست، یک ضرورت راهبردی است

رحیمی، دبیر شورای عالی جوانان و نوجوانان کشور در توتیتی نوشت: جوانی در مدیریت؛ تهدید یا فرصت؟ وقتی اقتصاد ایران نیازمند جسارت، چابکی و نگاهی تازه است، چرا سن پایین یک مدیر باید مانع باشد؟ جوان متخصص = تهدید نیست، یک ضرورت راهبردی است. وقت آن است که سن‌سنجی را کنار بگذاریم و به شایسته‌سالاری برگردیم.

ابطعی:آقای پزشکیان! به جای فهرست کردن مشکلات، حلشان کنید

ابطعی از فعالان اصلاح طلب در توتیتر نوشت: آقای پزشکیان عزیز آقای پزشکیان عزیز وظیفه دولت به جای فهرست کردن مشکلات، حل کردن آنهاست قطع با خبر یا بی‌خبر روزانه برق که در بسیاری از خانه‌ها با قطع آب همراه است، زلزله روزانه بر عصب مردم است. کمی در مورد مسائل داخلی بیشتر توجه کنید. روال زندگی‌ها در خانواده‌ها به هم ریخته است. تغییر ساعت دستخوش لاجت‌ها شد. ساعت ۶ صبح بچه‌ها و کارمندان باید بیدار شوند. در دولت‌های کمونیستی هم این جور با زندگی روزمره مردم بازی نمی‌شد.

پاسخ آموزش و پرورش به نارضایتی‌ها درباره تغییر ساعت مدارس

ادارات کنترل کرد.
فرهادی با بیان اینکه در شیفت عصر، هوا گرم و مصرف انرژی در مدارس بیشتر است، گفت: تصمیم هیأت دولت درباره آغاز به کار ادارات از ساعت ۶ صبح، مدارس را نیز شامل می‌شد البته اجرای این تصمیم در مدارس با یک هفته تأخیر انجام شد تا به زمان پایان سال تحصیلی در دوره ابتدایی نزدیک‌تر شویم.

وی ادامه داد: زمان آموزش در مدارس ابتدایی تقریباً رو به پایان است و اکنون وارد فصل امتحانات شده‌ایم و مدارس متوسطه از هفته آینده امتحان دارند بنابراین تصمیم گرفته شد که تمام امتحانات نهایی و داخلی در شیفت صبح برگزار شود، به همین دلیل امتحانات پایه نهم که در نوبت عصر برگزار می‌شد، به صبح منتقل شد.
فرهادی تصریح کرد: بر اساس برنامه‌ریزی انجام شده، تمامی امتحانات پیش از ساعت ۱۳ برگزار خواهند شد.
سخنگوی وزارت آموزش و پرورش در پایان گفت: قطعاً باز شدن مدارس در ساعت ۶ صبح برای بسیاری از خانواده‌ها دشوار است، اما باید بپذیریم که شرایط انرژی در کشور عادی نیست و همه ما باید برای مدیریت بهتر این وضعیت، با یکدیگر همراهی کنیم و هیچ مدرسه‌ای اجازه ادامه فعالیت بعد از ساعت ۱۳ را ندارد.

آموزش و پرورش ارائه شد، این تغییرات باعث بروز مشکلاتی برای برخی خانواده‌ها شده است، چرا که ساعت رفتن دانش‌آموزان به مدرسه با زمان شروع کار والدین هم‌زمان نیست.
وی افزود: امسال به دلیل ناترازی انرژی، افزایش دما و کاهش نزولات آسمانی، تولید برق با مشکل مواجه شده است و بخشی از این ناترازی را می‌توان با کاهش مصرف انرژی در مدارس و

همراه بوده است،

در همین رابطه علی فرهادی؛ سخنگوی وزارت آموزش و پرورش با اشاره به انتقادات برخی خانواده‌ها نسبت به تغییر ساعت آغاز فعالیت مدارس به ۶ صبح، اظهار کرد: پس از مصوبه

هیأت دولت در تاریخ ۱۷ اردیبهشت مبنی بر آغاز به کار ادارات از ساعت ۶ صبح، تقاضاهای زیادی از سوی والدین شاغل که فرزند دانش‌آموز دارند به

هگمتانه، گروه ایران و جهان؛ با اجرایی‌شدن مصوبه هیأت دولت درباره آغاز کار ادارات از ساعت ۶ صبح، مدارس نیز به اجرای این تصمیم ملزم شده‌اند، سخنگوی آموزش و پرورش گفت: امتحانات داخلی و نهایی مدارس در نوبت صبح برگزار می‌شود تا از مصرف بالای انرژی در ساعات گرم روز جلوگیری شود.

روز دوشنبه، وزارت آموزش و پرورش در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که فعالیت تمامی مدارس اعم از دولتی و غیردولتی از ساعت ۶ صبح آغاز می‌شود و مدارس موظف‌اند تا ساعت ۱۳ فعالیت خود را به پایان برسانند.

بر اساس اعلام مسؤولان این وزارتخانه، در مدارس تک نوبته، تعیین زمان دقیق آغاز فعالیت آموزشی از ۶ یا ۸ صبح به اختیار مدیر مدرسه و پس از مشورت با والدین انجام می‌شود؛ با این حال، مدارس باید از ساعت ۶ صبح آمادگی پذیرش دانش‌آموزان را داشته باشند.

در مدارس دو نوبته، آغاز رسمی آموزش از ساعت ۶ صبح الزامی است؛ به گونه‌ای که نوبت اول از ساعت ۶ تا ۹٫۳۰ و نوبت دوم (بعدازظهر) از ساعت ۱۰ تا ۱۳ برگزار خواهد شد.

این تصمیم در پی مصوبه هیأت دولت برای آغازبه‌کار ادارات از ساعت ۶ صبح اتخاذ شده، اما با واکنش‌ها و اعتراضاتی از سوی برخی خانواده‌ها

رئیس جمهور:

در مذاکرات از اصول خود عقب‌نشینی نمی‌کنیم

هگمتانه، گروه ایران و جهان؛ رئیس‌جمهور گفت: مذاکرات در هماهنگی کامل با مقام معظم رهبری صورت خواهد گرفت و منویات ایشان چراغ راه ما در این مسیر خواهد بود، زندگی و معیشت ملت را به مذاکرات گره نزنه‌ایم
وزیر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور شامگاه دوشنبه در دیدار اعضای فراکسیون مستقلین مجلس شورای اسلامی، به تعامل گسترده دولت با مجلس در دوره اخیر اشاره کرد و با تأکید بر اینکه لازمه تحقق پیشرفت و توسعه، دستیابی به زبان مشترک و حرکت بر مدار شاخص‌های روشن در تعاملات میان قواست، گفت: دولت وفاق ملی طی ۹ ماه گذشته، بیش از تمامی دولت‌های پیشین با نمایندگان محترم مجلس نشست، گفت‌وگو و تعامل داشته است و این روند همدلانه، با جدیت استمرار خواهد یافت؛ در مسیر خدمت، هیچ تفاوتی میان دولت‌مدران و نمایندگان مجلس قائل نیستیم.

وی با تأکید بر رویکرد مردم‌محور دولت افزود: دولت

وزارت بهداشت:

تولد در کشور ۷درصد کاهش یافت

هگمتانه، گروه ایران و جهان؛ معاون بهداشت وزارت بهداشت گفت: تعداد موالید سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ هفت درصد کاهش داشته است.

علیرضا رئیسی روز دوشنبه، در نشست خبری هفتده ملی جمعیت در وزارت بهداشت اظهار کرد: امیدواریم شروع این هفته با هشتاد و حساس‌سازی مسؤولین و مردم همراه باشد، بحث جوانی جمعیت باید موردتوجه جدی همه قرار بگیرد.

وی افزود: زمانی که صحبت از جمعیت می‌شود، جمعیت یک بحث اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و حتی امنیتی است و نیاز است به صورت همه‌جانبه به آن نگاه شود.

معاون بهداشت وزارت بهداشت ادامه داد: در اتفاقی که در بندر شهیدرجایی رخ داد بلافاصله به دلیل آلودگی احتمالی، خیلی سریع گروه‌هایی برای سنجش آلاینده‌ها اعزام شدند و هشتادهایی به زبان بادرار داده و توصیه شد مردم از ماسک استفاده کنند، این اتفاق افتاد و بهداشت محیط و حره‌ای وزارت بهداشت آنجا مستقر شدند و

سنجش‌ها تا یک هفته انجام شد و پس از یک هفته دوباره سنجش انجام و وضعیت عادی اعلام شد. وی با اشاره به اینکه مشکل جوانی جمعیت مشکلی جهانی است و یکی از بحث‌ها همواره این است که آیا می‌توان جمعیت یک کشور را با مهاجرین جبران کرد یا خیر، گفت: ما باید افزایش جمعیت را از طریق فرزندآوری انجام دهیم.

دولت مجارستان ۴ درصد تولید ناخالص داخلی را

در هر اقدام و تصمیمی در سطح کلان، خود را متعهد به مشارکت و اقعان مردم می‌داند و هیچ تصمیمی بدون در نظر گرفتن افکار عمومی و جلب همراهی جامعه اتخاذ نخواهد شد.

رئیس‌جمهور با ابراز نگاه کرامت‌محور دولت در قبال مردم تصریح کرد: هیچ‌گونه رفتار و اقدام سلبی در مواجهه با مردم در دستور کار دولت نیست و

تمام تلاش ما آن است که مردم احساس کنند این دولت برای خدمت به آنها آمده است، نه برای منافع شخصی یا جناحی.

پزشکیان آموزه‌های دینی مبنی بر برابری انسان‌ها فرارغ از نژاد، مذهب و قومیت را برای دولت الهام‌بخش و از شاخصه‌های مهم حکمرانی دانست و اظهار کرد: تمام اقشار ملت ایران، فارغ از قومیت، نژاد، مذهب و باور، از حقوق برابر برخوردارند و

دولت خدمت‌رسانی بی‌تبعیض به همه شهروندان را وظیفه قطعی خود می‌داند.

وی همچنین در خصوص مذاکرات غیرمستقیم

کاهش یافته است.

وی افزود: حدود ۶۰ درصد زنان متأهل در سنین باروری در سن ۳۵ تا ۵۰ سال هستند که باید برای تسهیل فرزندآوری این گروه تدابیر ویژه‌ای اتخاذ شود.

رئییسی با بیان اینکه اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده باعث کاهش سرعت روند نزولی موالید شده است، اظهار کرد: بر اساس اطلاعات سازمان ثبت احوال، تعداد موالید سال گذشته ۹۷۹ هزار و ۹۳۰ نفر بوده که این آمار نسبت به سال ۱۴۰۲ حدود ۷ درصد کاهش داشته است.

وی با اشاره به اینکه آمار ازدواج حدود ۲ درصد کاهش یافته، افزود: میانگین سن ازدواج برای زنان و مردان به ترتیب ۲۴ و ۲۸٫۳ سال است؛ این در حالی است که فاصله زمانی تولد فرزند اول با زمان ازدواج، حدود ۴٫۵ سال برآورد می‌شود.

رئییسی در مورد افزایش تولد فرزندان سوم و بیشتر توضیح داد: اگرچه در سال گذشته مجموع تعداد موالید کشور کاهش یافته، اما تعداد زایمان‌های سوم، چهارم، پنجم و بیشتر افزایش داشته است. به عنوان مثال، سهم زایمان سوم در سال گذشته به ۱۸٫۵ درصد رسیده، در حالی که این رقم در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۷٫۸ درصد بوده است.

معاون بهداشت وزارت بهداشت با اشاره به ساختار سنی زنان متأهل تصریح کرد: در سال ۱۳۶۵ از میان ۱۰ میلیون زن متأهل، ۲ میلیون موالید گزارش شده بود، اما در سال ۱۴۰۳، با وجود ۱۶ میلیون زن متأهل، تنها ۹۷۹ هزار تولد به ثبت رسیده است. این آمار نشان می‌دهد که اگرچه تعداد زنان متأهل کاهش نیافته، تعداد موالید کاهش چشمگیری داشته است.

رئییسی با اشاره به اینکه سن فیزیولوژیک بارداری بین ۱۵ تا ۴۹ سال تعریف می‌شود اما سن مطلوب بارداری زیر ۳۰ سال است، یادآور شد: در حال حاضر، میزان مرگ‌ومیر مادران در سال ۱۴۰۳ به ۲۲ نفر در

جلب می‌شود و انتظار می‌رود نمایندگان مجلس نیز در این امر خطیر یاریگر دولت باشند.
وی تصریح کرد: دانش‌آموزان امروز سرمایه و آینده‌ساز فرای کشورند و اگر امروز از آموزش صحیح و تربیت اصولی فرزندان‌مان غفلت شود، فردا برای جبران این عقب‌ماندگی بسیار دیر خواهد بود.
رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه مسؤولیت ریاست‌جمهوری را امنیتی الهی برای خدمت به مردم می‌داند، خاطرنشان کرد: برای خدمت به مردم و کشور، سختی‌ها و محدودیت‌های فراوان این مسؤولیت را پذیرفته‌ام و مسؤولیت و قدرت، جز به عنوان تجهیز برای گره‌گشایی از مشکلات مردم، برای من هیچ جذابیتی ندارد.

پزشکیان همچنین دشواری‌های پیش‌روی اصلاح امور کشور را یادآور شد و تصریح کرد: طبعاً در شرایط فعلی، اصلاح مشکلات به‌سادگی ممکن نیست، اما با همدلی، خرد جمعی و همراهی مردم و نمایندگان، این مسیر دشوار نیز طی‌شدنی خواهد بود.

هر ۱۰۰هزار نفر رسیده است که حاکی از کاهش مرگ مادران باردار است و نشان می‌دهد که با اجرای قانون جوانی جمعیت، نه‌تنها تغییری منفی در مرگ‌ومیر مادران ایجاد نشده بلکه دستاورد مثبتی نیز حاصل شده است.
معاون بهداشت وزارت بهداشت تأکید کرد: نرخ باروری در حال حاضر ۱٫۴۸ است که نرخ پایینی محسوب می‌شود؛ در همین راستا، طرح «آمایش امید» در دستور کار قرار دارد که هدف آن افزایش نرخ باروری به ۲٫۵ تا سال ۱۴۰۷ است.
وی یادآور شد: پوشش مراقبت از بارداران از ۳۹ درصد به ۵۵ درصد افزایش یافته است.
در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه هزینه‌های بالای زایمان طبیعی در بیمارستان‌های خصوصی، به علاوه برخی رفتارهای ناخوشایند با مادران باردار در بیمارستان‌های دولتی، موجب کاهش تمایل به انجام زایمان طبیعی در بخش خصوصی با هزینه کمتر شده است؛ وزارت بهداشت برای رفع این مشکل چه برنامه‌ای دارد؟، توضیح داد: رضایت‌سنجی از مادران زایمان‌کرده از طریق سامانه ملی باروری سالم انجام می‌شود. تاکنون بر اساس گزارش‌های دریافت شده، میزان نارضایتی بیش از ۴۰ درصد و رضایت حدود ۶۰ درصد بوده است.
مهم‌ترین مشکلی که از سوی مادران مطرح شده، نامناسب بودن شرایط محیطی برای زایمان بوده است. هنوز زایمان بدون درد در کشور به طور مطلوب رواج نیافته که دلایل مختلفی دارد. یکی از راهکارهای مؤثر برای کاهش آمار سزارین، گسترش زایمان طبیعی بدون درد است؛ چرا که اگر مادری تجربه زایمان دردناکی داشته باشد، ممکن است دیگر تمایلی به زایمان طبیعی یا حتی فرزندآوری نداشته باشد. بنابراین باید تلاش کنیم زایمان بدون درد در کشور ترویج یابد.

نگاه روز

حمایت از فلسطین در ماریس فرانسه

حضور وزیر کار در صحن علنی مجلس

سی و ششمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

رازهای ناگفته طب در همدان؛

از مکتب سده تا بیمارستان آمریکایی‌ها

هگمتانه، گروه شناسی، در دل کوه‌های غربی ایران، شهری سه‌هزار ساله نه‌تنها گهواره تمدن بوده بلکه روزگاری مهد پزشکان و حکیمان نام‌آور شرق نیز به شمار می‌رفته است؛ همدان، از مکتب سده تا حکیم‌خانه، از پزشکان یهودی تا نخستین زن باتولوژیست ایرانی، تاریخ پنهانی از دانش و درمان را در دل خود دارد که پژوهشگر تاریخ پزشکی همدان، ما را با خود به سفری جذاب در تاریخ طبابت این شهر می‌برد.

همدان، شهری که باستان‌شناسان و مورخان آن را یکی از نخستین خاستگاه‌های تمدن و دانش می‌دانند، همواره نقشی پر رنگ در پیشرفت علوم داشته است. در این میان، طبابت و دانش پزشکی، جایگاه ویژه‌ای در این بوم کهن داشته‌است؛ از دوران مادها و هخامنشیان، تا سده‌های اسلامی و دوره معاصر. امروز که توسعه علم پزشکی در ساختار دانشگاهی دنبال می‌شود، مرور ریشه‌های این علم در شهری چون همدان نه تنها شگفت‌انگیز، بلکه آموزنده است.

در ادامه میحث همدان‌شناسی، با رضا کریمی، پژوهشگر حوزه پزشکی، به گفت‌وگو نشستیم تا از زبان او، که سال‌ها در این حوزه تحقیق کرده، با لایه‌های پنهان تاریخ پزشکی در همدان آشنا شویم، پس با هم می‌خوانیم.

رضا کریمی هستم، متولد سال ۱۳۶۹ در روستای کهلوش از توابع خرم‌ود توپیسرکان، از ریزسته و رشد یافته در شهر اسدآباد. دلیل این سکونت، شغل پدرم بود که معلم و فرهنگی بود و ما به این شهر منتقل شدیم.

در حال حاضر کارمند دانشگاه علوم پزشکی همدان هستم و به عنوان کارشناس پژوهشی در موزه تاریخ پزشکی فعالیت دارم. قبل از این، ۹ سال در دانشگاه صنعتی همدان مشغول به کار بودم، اما علاقه من به تاریخ پزشکی باعث شد به مجموعه‌ای منتقل شوم که ارتباطی تنگاتنگ با علاقه و رشته‌ام داشت. هدفم این است که بتوانم نقش همدان را در تاریخ پزشکی کشور، همان‌طور که شایسته‌اش است، پر رنگ و مطرح کنم.

● **آغاز علاقه به تاریخ پزشکی**

علاقه من به تاریخ پزشکی، به دوران تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد بازمی‌گردد؛ زمانی که باید برای پایان‌نامه موضوع انتخاب می‌کردیم. در آن زمان، استاد ارجمند منصور حیدری، پیشنهاد کرد که روی تاریخ پزشکی همدان کار کنم. آن زمان نه‌تنها شناختی از این حوزه نداشتم، بلکه برایم مفهومی نداشت. اما با ورود به مرحله تحقیق و برخورد با اسناد و روایت‌های تاریخی، نه‌تنها علاقه‌مند شدم، بلکه عاشق این مسیر شدم.

موضوع پایان‌نامه‌ام، بررسی تاریخ پزشکی همدان در دوره پهلوی دوم بود. در این مسیر، به آرشیوها، اسناد، روایت‌های قدیمی و منابع مکتوب زیادی رجوع کردم، چه در کتابخانه ملی همدان و چه در تهران. نتیجه این تحقیقات بعدها به صورت کتابی با همین عنوان منتشر شد.

کتاب در سال ۱۳۹۸ توسط معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی همدان چاپ شد و مورد استقبال خوبی قرار گرفت، تا جایی که در همان ماه‌های نخست تمام نسخه‌هایش به فروش رفت.

● **ادامه راه در مسیر تحقیق**

اکنون دانشجوی دکتری تاریخ در دانشگاه خوارزمی تهران هستم و موضوع رساله‌ام هم در حوزه میراث مکتوب پزشکی ایران خواهد بود. تلاشم این است که ناگفته‌ها و روایای کمتر دیده شده این عرصه را برای مردم شفاف و روشن کنم.

علاوه بر پژوهش، در برخی دانشگاه‌ها تدریس هم دارم، اما پژوهش اولویت اصلی من است. تاکنون بیش از ۱۵ مقاله علمی در مجلات معتبر کشور منتشر کرده‌ام. اگر به برخی از موضوعات مقالاتم اشاره کنم، پزشکان یهودی همدان و نقش آنان در طبابت تا اواخر قاجار تا پایان پهلوی، روند شکل‌گیری خبریه‌های درمانی در همدان، فعالیت میسیونرهای آمریکایی در همدان دوره قاجار، طاعون پاریس، پیدایش و پیامدهای آن و... است. درباره دکتر مدرس باید عرض کنم کمتر کسی می‌داند که فرزند شهید آیت‌الله مدرس بوده و در زمان خود مسئولیت بهداری همدان را بر عهده داشته است. در کتاب «فرهنگ همدان در خاطرات» اثر عزالدین مهدوی، به کوشش سید امیر قشمی، از عبدالباقی مدرس به عنوان یکی از رجال همدان در دهه ۲۰ یاد شده است.

● **پیشینه دانش پزشکی در همدان**

پیشینه دانش پزشکی در شهر همدان به دوران کهن و به ویژه دوره مادها بازمی‌گردد. در زمان

پادشاهی هوخْشترَه، گروهی از دانشمندان و

عالمان که تعداد آن‌ها حدود ۱۰۰ نفر بوده است، از ناحیه شغد که امروزه شامل مناطقی از آسیای مرکزی همچون تاجیکستان، قزاقستان و ازبکستان می‌شود، به همدان مهاجرت می‌کنند.

این افراد که اغلب به دلایل مختلفی همچون تبعید، فرار یا مهاجرت از سرزمین خود کوچ کرده بودند، پیرو کیش زرتشتی بوده و پس از ورود به همدان به گسترش علوم و معارف می‌پردازند. بر اساس پژوهش‌های اذکایی در کتاب «فهرست ما قبل الفهرست» این ۱۰۰ تن از عالمان پس از ورود به همدان، مؤسسه‌ای علمی تأسیس می‌کنند که بعدها در منابع یونانی به «مکتب سده» معروف می‌شود. این نام‌گذاری به دلیل حضور ۱۰۰ تن دانشمند در این مرکز بوده است. همچنین از آنجا که فردی به نام «سینا» یا «بسنه» که یکی از بزرگان زرتشتی و پیشوای این گروه بود، مدیریت این مرکز را بر عهده داشته، این مرکز گاه با عنوان «مکتب سده سینایی» نیز شناخته شده است.

در مکتب سده، شاخه‌های مختلفی از علوم تدریس می‌شده است که دانش پزشکی نیز یکی از علوم اصلی این مرکز به شمار می‌آمد. به همین جهت، برخی منابع تاریخی از همدان با عنوان دارالعلم یا دارالطب یاد کرده‌اند. این مرکز علمی تا زمان یورش اسکندر مقدونی پابرجا بوده است. اما با حمله اسکندر و ناتوانی پزشکان مکتب سده در درمان یکی از فرماندهان او، این مرکز مورد خشم قرار گرفته و توسط نیروهای اسکندر تا حد زیادی تخریب می‌شود؛ پزشکان این مرکز نیز به نشانه هشدار، بر سر در آن به دار آویخته می‌شوند.

پس از این رویداد، فعالیت‌های علمی این مرکز تا اوایل دوره اسلامی رو به افول می‌گذارد. با این حال، در منابع آمده است که «حارث بن کلده» معروف به «طیب‌العرب»، یکی از بزرگ‌ترین و مشهورترین پزشکان آغازین دوره اسلامی، مدتی در این مرکز و در فرهنگستان علمی همدان به کارآموزی و آموزش مشغول بوده است.

● **نخستین سنتی در همدان و خاندان حکیمان خسروی**

طبابت در همدان، همانند سایر نقاط ایران در روزگاران گذشته، به صورت طب سنتی رواج داشت. پزشکان آن دوران با بهره‌گیری از کتاب‌هایی مانند قرابادین‌ها، آثار ابن‌سینا، ذخیره‌خوارزمشاهی، تحفه حکیم مؤمن و دیگر منابع سنتی، به درمان بیماران می‌پرداختند. این پزشکان که به دلیل استفاده گسترده از گیاهان دارویی به آن‌ها «دکتر علفی» گفته می‌شد، تنها با بهره‌گیری از داروهای گیاهی به درمان می‌پرداختند.

یکی از مراکز مهم طبابت سنتی که تا دوران معاصر نیز کم‌وبیش فعال بوده، مکانی در همدان به نام «درب حکیم‌خانه» یا همان «حکیم‌خانه» است. این مکان که اکنون محل بازار مغفزیه و مرکز تجمع طلافروشان است، در گذشته محل گردهمایی پزشکان و حکیمان سنتی بوده است. در این مکان حجره‌ها و اتاق‌های کوچکی وجود داشت که کاربری آن‌ها مشابه مطب‌های امروزی بود. البته در آن زمان به این اتاق‌ها «مَحکمَه» گفته می‌شد، نه مطب. پزشکان در این حجره‌ها به انتظار بیماران می‌ن نشستند و آنان را معاینه و درمان می‌کردند. از جمله پزشکان فعال در این محل، می‌توان به خاندان خسروی و برخی از اطباء یهودی همدان اشاره کرد. خاندان خسروی، از سادات جلیلی‌القدری بودند که در عین اشتغال به روحانیت، به طبابت نیز می‌پرداختند و به همین سبب به آنان «حکیمان روحانی» گفته می‌شد. مرحوم عباس فیضی در کتابی با عنوان «حکیمان روحانی همدان» به معرفی بسیاری از اعضای این خاندان پرداخته است.

خسروی‌های همدان در اصل از شهر هرات مهاجرت کرده و در دوره قاجار به همدان آمده‌اند. جد بزرگ این خاندان، حکیم سید خسرو خسروی بوده که نام خانوادگی خسروی نیز برگرفته از نام اوست. البته نام خانوادگی اصلی این خاندان میش‌مست بوده که بعدها به خسروی تغییر یافته است. این خانواده نسل به نسل، دانش طب سنتی را به فرزندان خود منتقل می‌کردند. در میان اعضای این خاندان، دو نفر از سادات خسروی علاوه بر تحصیل دروس حوزوی، به صورت آکادمیک نیز پزشکی خواندند و دارای شماره نظام پزشکی شدند. یکی از آن‌ها، سید عبدالحسین خسروی و دیگری مرحوم سید احمدعلی خسروی بود.

● **نقش یهودیان و نخستین پزشکان دانشگاهی**

در قدیم(الایام، طبابت عمدتاً در حیطه پزشکان یهودی بود. آنان علم طب را به صورت سینه به سینه به یکدیگر منتقل می‌کردند و بخش بزرگی از پزشکان شهر همدان را یهودیان تشکیل می‌دادند. این تمرکز به ویژه به دلیل وجود مقبره استرو و درخای و همچنین مقبره حقوق نبی در همدان بود، که از مهم‌ترین زیارتگاه‌های یهودیان به شمار می‌رفت و موجب شده بود تا همدان به مرکزی برای تجمع آن‌ها تبدیل شود.

حرفه پزشکی در میان یهودیان همدان اغلب موروثی بود و نسل به نسل در خانواده‌ها منتقل می‌شد. بسیاری از پزشکان برجسته آن دوران از جامعه یهودی بودند که می‌توان به نام‌هایی چون ظهیرالحکما، خداداد، محمود سینا، عزیز سینایی و پدرش مراد سینایی، کرمانی، اخوت و شفاپی اشاره

کرد. این پزشکان در دوره‌های مختلف فعالیت می‌کردند.

پیش از تأسیس دانشگاه‌ها در ایران، این پزشکان معمولاً برای تحصیل به خارج از کشور می‌رفتند. از مهم‌ترین مراکزى که یهودیان برای تحصیل علم پزشکی به آنجا می‌رفتند می‌توان به شهرهای پاریس، لندن و نیز دانشگاه آمریکایی بیروت اشاره کرد، که بسیاری از آنان در آن‌جا آموزش می‌دیدند. طبق آنچه در خاطرات آیت‌الله شیخ علی عراقچی آمده، نخستین پزشک مسلمان همدان محمود منصور، فرزند حاج محمد منصور (از بازاریان و تجار همدان) بود. او نخستین پزشکی بود که در دانشگاه تهران تحصیل کرد و به عنوان اولین پزشک مسلمان تحصیل کرده دانشگاهی، در حدود سال‌های ۱۳۲۰ شمسی(حدود ۱۹۴۱ میلادی)، به همدان بازگشت. این خانواده، مذهبی و متدین بودند و ورود منصور به عرصه طبابت برای مردم همدان بسیار خوشایند و ارزشمند بود.

تا پیش از آن، بسیاری از مردم تمایلی به مراجعه به پزشکان غیرمسلمان نداشتند، اما حالا پزشکی مسلمان وارد صحنه شده بود که می‌توانست با آسودگی در محیط‌های خانوادگی نیز حضور داشته باشد، امری که در آن زمان اهمیت بالایی داشت. نکته جالب دیگر این است که محمود منصور داماد جعفرخان مهر مخفم و شهردار همدان بود. جعفرخان مهر مخفم پیش‌کار خاندان بهاءالملک، در همدان بود و پس از درگذشت بهاءالملک، تولیت موقوفات وی را بر عهده گرفت. درمانگاه بهاءالملک نیز در ابتدا توسط مهر مخفم اداره می‌شد و مسؤولیت آن به او سپرده شده بود.

● **نخستین بیمارستان مدرن همدان**

پیش از تأسیس نخستین بیمارستان مدرن در همدان، مکانی به نام درب حکیم‌خانه به عنوان محل تجمع پزشکان شناخته می‌شد. اما اولین مرکز درمانی به سبک نوین بیمارستان، توسط میسیونرهای آمریکایی در شهر همدان بنا شد. این گروه از میسیونرها، هنگام ورود به هر شهر، فعالیت‌های نظیر تأسیس مدرسه و بیمارستان را انجام می‌دادند. هدف اصلی آن‌ها از این اقدامات، ترویج و تبلیغ آئین مسیحیت بود و با ارائه خدمات رایگان به مردم، سعی داشتند اعتماد و گرایش آنان را جلب کنند.

اولین بیمارستان همدان که به نام «بیمارستان آمریکایی‌ها» شناخته می‌شود، طبق مشاهدات و شواهد موجود، به نام «مریض‌خانه ینگی دنیا» نیز یاد شده است. در آن زمان، به آمریکا لقب «ینگه دنیا» داده می‌شد. در خاطرات عین‌السلطنه نیز اشاراتی به این بیمارستان شده است؛ وی هنگام عبور از همدان در سال ۱۳۰۸ قمری (معادل با ۱۲۶۹ هجری شمسی) از این مریض‌خانه دیدار می‌کند. این بیمارستان ابتدا در محله کبابیان با تعداد حدودی اتاق و ساختمان‌های کوچیک شروع به کار کرد. طی سال‌ها، چندین بار تغییر مکان داد تا به محل فعلی خود رسید. ساختمان فعلی نیز چندین بار مورد بازسازی و مرمت قرار گرفت تا اینکه در سال

کنار مردم این شهر خدمت‌رسانی کرد.
● **تاریخچه‌ای از فعالیت‌های پزشکی و خیریه در همدان**

خانم بل‌هاکس به مدت ۳۶ سال در شهر همدان به آموزش زنان و کودکان پرداخت و نقش بسیار مؤثری در این زمینه ایفا کرد. وی در سال ۱۹۱۹ میلادی بر اثر بیماری تیفوس درگذشت و همسرش او را در محوطه بیمارستانی که در آن فعالیت می‌کرد، به خاک سپرد. به یاد و پاس خدمات ارزنده این بانوی نیکوکار، همسرش کلیسایی به نام (Memory Chapel) یا کلیسای یادبود در کنار مزار او بنا کرد. پس از فوت همسر خانم بل‌هاکس، او نیز در همان مکان و در کنار همسرش دفن شد. امروزه قبور این زوج قابل مشاهده نیست و به مرور زمان از بین

رفته است.

پزشک برجسته دیگری که در همدان فعالیت داشت، سعید خان کردستانی بود. وی که زیر نظر پزشکان آمریکایی، پزشکی آموخته بود، از دوستان نزدیک خانم و آقای بل‌هاکس محسوب می‌شد. او در دو مقطع مختلف در همدان اقامت داشت و به طبابت مشغول بود. دوره دوم حضورش در همدان مربوط به سال‌های پایانی عمرش در حوالی سال‌های ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ هجری شمسی است. سعید خان در وصیت‌نامه‌اش درخواست کرده بود که در کنار خانم و آقای بل‌هاکس دفن شود که نشان‌دهنده ارادت و همچنین جایگاه ویژه این محل دفن است. یکی دیگر از پزشکان شناخته‌شده همدان که در همان محل دفن شده، عیسو پیروپسیان، پزشک ارمنی این شهر بود. مزار او در انتهای حیاط بیمارستان قرار داشت که امروزه به پارکینگ تبدیل شده است.

پس از آن، اولین بیمارستان دولتی در همدان تأسیس شد که به بیمارستان پهلوی معروف بود و امروزه با نام بیمارستان و کلینیک امام خمینی(ره) شناخته می‌شود. تا پیش از آن، تنها بیمارستان همدان، بیمارستان آمریکایی بود که توسط آمریکایی‌ها اداره می‌شد و هیچ‌گونه وابستگی به دولت وقت نداشت. البته پیش از بیمارستان پهلوی، یک بیمارستان کوچک به نام بیمارستان بلدیه نیز وجود داشت که تنها چند تخت داشت و بیشتر شبیه مریض‌خانه‌ای کوچک بود.

بیمارستان پهلوی، اولین بیمارستان مدرن دولتی در همدان بود که در اوایل دوره پهلوی اول ساخته

شد. در ساخت آن، خیرین بزرگی نقش داشتند؛ از جمله حاج تقی ایرانی، معروف به حاج تقی وکیل‌الریایا که اولین نماینده مجلس شورای ملی از همدان بود. همچنین حاج محمد نراقی، معروف به عمده‌التجار که اصالتاً اهل نراق بود و خانواده‌اش به همدان مهاجرت کرده بودند، از دیگر خیرینی بود که با هزینه شخصی خود به ساخت این بیمارستان کمک کرد.

حاج محمد نراقی در دوره دهم مجلس شورای ملی نماینده بود و در همان دوره، در تاریخ ۱۷ آبان ۱۳۱۴ درگذشت. منزل او که امروزه با نام خانه نراقی شناخته می‌شود، در خیابان شریعتی همدان قرار دارد و مسجد حاج احمد نیز از یادگارهای اوست. در آن زمان، روزنامه‌ای در همدان منتشر می‌شد که صاحب آن فردی متجدد، نوگرا و مشروطه‌خواه به نام فریدالدوله همدانی، معروف به «گلگون»، بود.

دلیل این لقب آن بود که نام روزنامه‌اش «گلگون» بود و او بعدها این نام را به عنوان نام خانوادگی خود نیز انتخاب کرد. فریدالدوله گلگون، پدر هوشنگ گلگون، متخصص اطفال و از پزشکان حاذق کشور بود. هوشنگ گلگون تا چند سال پیش نیز در قید حیات بود و در سال ۱۳۹۲ درگذشت.

فریدالدوله گلگون، در دوره‌ای نیز ریاست بلدیه همدان (شهرداری همدان) را بر عهده داشت و در سال ۱۳۰۷ روزنامه گلگون را در همدان منتشر کرد. مثنی اصلی او، که نسبت به زمانه‌اش بسیار جلوتر بود، در روزنامه‌اش کاملاً مشهود است. مطالب منتشر شده در گلگون نشان می‌دهد که او در تلاش برای تنویر افکار عمومی، آگاهی‌بخشی به جامعه، و نقد سنت‌های کهنه و خرافات رایج بود.

چهارشنبه • ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ • شماره ۵۸۹۰

بیمارستان فاطمیه توسط حاج مهدی مکارچی احداث شد؛ زمین آن خریداری و هزینه ساخت آن تأمین گردید. همچنین، بیمارستان بهشتی نیز ابتدا قرار بود هتل باشد، اما پس از انقلاب به بیمارستان تبدیل شد. آقای مکارچی از این اتفاق ابراز خرسندی کرده بود.

● **نخستین بیمارستان خصوصی همدان**

در طول تاریخ شهر همدان، تعدادی بیمارستان خصوصی وجود داشته‌اند که عمر کوتاهی داشتند و فقط در دوره‌ای محدود فعالیت کرده‌اند. امروزه شاید نامی از آن‌ها در تاریخ این شهر باقی نمانده باشد و فقط برخی از افراد قدیمی شهر از وجودشان مطلع باشند.

یکی از این بیمارستان‌ها، بیمارستان خصوصی ابن‌سینا بود که در سال ۱۳۲۸ تأسیس شد و تا اوایل دهه ۶۰ فعالیت داشت، اما پس از آن تعطیل شد. بیمارستان دیگری با نام بیمارستان زنان نیز وجود داشت که در خیابان تختی فعلی قرار داشت و از دهه ۲۰ تا دهه ۶۰ فعال بود، اما بعداً فعالیت آن متوقف شد.

از دیگر بیمارستان‌های خصوصی آن دوران می‌توان به بیمارستان دکتر وزیری، بیمارستان دکتر نجم‌آبادی (که در زمینه چشم‌پزشکی فعالیت داشت و در ابتدای خیابان شریعتی واقع بود) و بیمارستان دکتر معین (او نیز چشم‌پزشک بود) اشاره کرد.

با این حال، از میان تمام این بیمارستان‌ها، تنها بیمارستان بوعلی‌است که همچنان پابرجاست. این بیمارستان به همت دکتر جلالی در سال ۱۳۵۸ تأسیس شد و تا به امروز فعالیت خود را ادامه داده است.

البته باید توجه داشت که آنچه در آن زمان به عنوان «بیمارستان خصوصی» نام‌گذاری می‌شد، در واقع مطب‌های شخصی پزشکان بودند که نسبت به مطب‌های معمولی امکانات بیشتری داشتند، مانند یکی دو اتاق اضافی یا تجهیزات بیشتر. اما اگر بخواهیم اولین بیمارستان خصوصی همدان به معنای واقعی آن را در نظر بگیریم، بدون تردید بیمارستان بوعلی است.

با توضیحاتی که در مورد پیشینه و تاریخ طب و طبابت در همدان ذکر شد، از مدت‌ها پیش لزوم بازنامایی این تاریخچه غنی علمی و فرهنگی برای نسل امروز و تأسیس یک موزه تخصصی در همدان احساس می‌شد که اخیراً این مهم با کسب مجوز از وزارت میراث فرهنگی اتفاق افتاد و این موزه در باغ و عمارت بدیع الحکما که اکنون تحت تملک دانشگاه علوم پزشکی همدان است، آغاز به کار نمود.

وجه تمایز این موزه با سایر موزه‌های تاریخ پزشکی کشور، در این است که ساختار موزه همدان خود متعلق به یک پزشک بوده که کمتر نمونه مشابه آن در کشور وجود دارد.

بدیع الحکما(متوفی) پزشک خوشنام همدانی که سال‌ها با عشق و علاقه به مردم همران خدمت کرد و سال‌های پایان عمر عارف قزوینی یگانه حامی و همسره وی بود و معالجه و مداوایش را بر عهده گرفته بود.

بدیع الحکما رئیس صحیه همدان بود و از پزشکان فرهنگ دوست همدان که باغ او محل اسکان و اتراق افراد صاحب نامی همچون عبدالحسین سینا، رینشاه ایرانی، قمرالملوک وزیری، تقی زاده، عارف قزوینی، احمد کسروی و... بوده است.

فرزند نامور او امیر مهدی بدیع خالق کتاب سترگ و ۱۵ جلدی یونانیان و بربرهاست که در وصف شکوه و عظمت تاریخ و تمدن ایران به رشته تحریر درآمده و در واقع پاسخی به ادعاهای غلط هردودت مورخ یونانی است.

باغ او اکنون به موزه تاریخ پزشکی همدان تبدیل گردیده و بسیاری از تجهیزات، عکس‌ها، اسناد مربوط به تاریخ پزشکی همدان و سایر شهرستان‌های استان در آن نگهداری می‌شود

تا شاید گوشه‌هایی از تاریخ پر فراز و نشیب و نثر افتخار پزشک در این دیار علم پرور را به نسل امروز معرفی نمایند؛ علاقه‌مندان همه روزه در ساعات اداری به استثنای روزه‌های تعطیل می‌توانند از موزه مذکور دیدن نمایند.

در پایان از مدیریت موزه جناب آقای سلیمانی و سایر همکاران این مجموعه قدردانی کرده و دست‌میرزاد خواهیم گفت که در راستای راه‌اندازی موزه‌ای که آبروی شهرمان خواهد بود، تلاش‌های بسیاری نموده‌اند.

در بررسی یکی از شماره‌های این روزنامه، مشخص شد که مطالب بهداشتی، درمانی و پزشکی جایگاه ویژه‌ای در آن داشته‌اند. به عنوان مثال، یکی از بیماری‌هایی که در آن زمان در ایران و به خصوص در همدان

شیوع داشت، بیماری آبله بود. در روزنامه گلگون، آگهی‌های متعددی برای ترغیب مردم به واکسیناسیون منتشر شده بود. در این روزنامه، از پزشکی به نام ساعدالحکما نام برده می‌شود که مردم را به جای مراجعه به طبیبان قلابی و بی‌سواد، به مراجعه به پزشکان تحصیل‌کرده مانند خود او تشویق می‌کرد.

همچنین از دکتر دیگری به نام صدیق‌الحکما نیز یاد شده که در زمینه درمان بیماری‌های مقاربتی فعالیت داشته و اطلاعاتی‌هایی در این باره در روزنامه منتشر شده بود.

در این نشریه، همچنین پیام‌هایی در خصوص بهداشت دهان و دندان، معرفی خمیردندان‌ها و تشویق مردم به رعایت اصول بهداشتی نیز به چشم می‌خورد. یکی از دیگر موضوعاتی که در روزنامه به آن پرداخته شده، شیوع بیماری هاری در همدان است، در سال ۱۳۰۷، بیش از ۲۰ نفر دچار سنگ‌گزیدگی شدند و به دلیل کم‌سوادی و ناآگاهی، بسیاری از آن‌ها برای درمان اقدام نکردند. از سوی دیگر، برخی شایدان از این شرایط سوءاستفاده کرده و با فروش داروهای تقلبی، از مردم پول دریافت می‌کردند.

در واکنش به این وضعیت، اسدالله کیوان، عضو هیأت تحریریه روزنامه گلگون و رئیس وقت اتاق بازرگانی همدان، مقاله‌ای تند و انتقادی منتشر کرد. او در این مطلب، نسبت به ناآگاهی مردم و عملکرد شایدان هشدار داد و مردم را تشویق کرد تا به نظمیه مراجعه کرده و برای درمان به انستیتو پاستور تهران اعزام شوند تا بتوانند سرم‌ها و داروهای ضد هاری دریافت کنند.

یکی از بیماری‌های شایعی که در آن زمان در همدان شیوع پیدا کرده بود، مرضی به نام «گاو مبری» بود. این بیماری نوعی طاعون بود که در گاو‌ها بروز می‌کرد، آن‌ها را مبتلا کرده و موجب تلفات زیادی می‌شد. گاو میری از سال‌های ۱۳۰۳ تا ۱۳۰۷ در ایران رایج بود و با استناد به آگهی‌های منتشر شده، مشخص می‌شود که این بیماری به شهر همدان نیز راه یافته بود.

از جمله منابع معتبر درباره بیماری‌های آن دوره، مقاله‌ای است از «بدیع‌الحکما»، پزشک مشهور همدانی، که در آن به بیماری‌هایی که از طریق شدت دادن منتقل می‌شوند، اشاره شده و در روزنامه‌های آن زمان منتشر گردیده است. به طور کلی، در این آگهی‌ها و مطالب مطبوعاتی، به وضوح روحیه مقابله با خرافات، مخالفت با پزشکان قلابی و افراد فریبکار که مردم را گول می‌زدند، دیده می‌شود.

روزنامه گلگون یکی از نشریات آن دوران بود که حاوی مطالب تازه و نویی بود. این نوآوری در محتوا به واسطه حضور نویسندگان ماهر و سرشناسی بود که اصالتاً همدانی بودند و در این نشریه قلم می‌زدند. از جمله این افراد می‌توان به علی‌اصغر شمیم، مورخ مشهور، اشاره کرد که در روزنامه مطالبی منتشر می‌کرد.

استان همدان در برهه‌هایی شاهد تأسیس مراکز درمانی خیریه بوده است که این مراکز توسط خیرین سلامت در دوره‌های مختلف بنیان نهاده شدند. این خیریین معمولاً از میان تاجران، معتمدان، حاکمان خیرخواه یا خوانین بودند که بخشی از اموال خود را وقف خدمات درمانی کرده بودند.

از جمله این مراکز می‌توان به «درمانگاه موقوفه اعتمادی» یا «درمانگاه بهاء الملک» اشاره کرد که توسط علیرضا قرازلو در سال ۱۳۳۳ وقف شد. او ۳۲ پارچه آبادی را که خود مالکشان بود وقف کرد تا مردم به صورت رایگان در این درمانگاه مداوا شوند. این سنت خیرخواهانه همچنان طبق نیت واقف ادامه دارد.

درمانگاه خیریه مهدیه نیز با توصیه آیت‌الله مدنی و همکاری جمعی از پزشکان خیر و انسان‌دوست تأسیس شد. همچنین، درمانگاه سمیعی توسط حاج احمد آقا سمیعی در سال ۱۳۴۲ نزدیک عین‌القضات و پیش از کنبد علویان بنیان‌گذاری شد و تا به امروز با گسترش به ده درمانگاه به فعالیت ادامه داده است.

